

פרוטוקול מס' 546

מישיבת ועדת הכספים

יום רביעי, ט"ז בטבת, התשמ"ח - 6.1.1988 - שעה 9.00

נ כ ח ו

תברי הוועדה:

י' כהן - היו"ר
י"ז אמיר
י' ארידור
ד' דנינו
א' ויינשטיין
י' מצא
ע' סולודר
י' צבן
א' שלום
ד' תיכון

מוזמנים:

מ' הבא - אגף התקציבים, משרד האוצר
גב' מ' קוק - משרד הכלכלה והתכנון

מזכיר הוועדה:

א' קרשנר
א' דמביץ
א' דגני

היועץ המשפטי לוועדה:
קצרנית:

סדר-היום:

שינויים בתקציב לשנת 1987.

חוק הנגב (תיקון).

709

שינויים בתקציב לשנת 1987 - פניה מס' 148 - משרד התקשורת

היו"ר י' כהן:

אני פותח את הישיבה.

נדון תחילה בשינויים בתקציב. הפניה הראשונה היא לאשר שינויים בתקציב הפיתוח של משרד התקשורת.

א' קרשנר:

השינויים נובעים מהפיצול בתקציב משרד התקשורת בעקבות הקמתה של רשות הדואר.

הוחלט: לאשר פניה מס' 148.

פניה מס' 151 - המינהל האזרחי

א' קרשנר:

אלה הם שינויים פנימיים בתקציב המינהל האזרחי לפי סדרי העדיפויות וכן הגדלת תקציב ההוצאה המותנית בהכנסה.

הוחלט: לאשר פניה מס' 151.

פניה מס' 156 - משרד המשטרה

י' ארידור:

יש בפניה סעיף על הגדלת הכנסה בשל החזר נזקים מחברות הביטוח. שאלתי שאלה הקשורה לרישום הכנסות כאלה בענין אחר שלא נוגע למשטרה, ולא קיבלתי עליה תשובה.

א' קרשנר:

זה היה בקשר לחברת ענבל, חברה ממשלתית.

י' ארידור:

זה נושא מאוד סוג. אני רוצה להבין את ענין הרישום. יש מאוד מקרים בשנה של החזר נזקי ביטוח בכל המשרדים. האם בכל מקרה של החזר כזה נרשמת הכנסה נוספת לאוצר שטעונה אישור ועדת הכספים? אני מניח שכל משרד ממשלתי מקבל החזרים כאלה מחברות ביטוח. מדוע אין לכך סעיף תקציבי של הוצאה מותנית בהכנסה?

א' דמביץ:

יש. זו באמת הוצאה מותנית בהכנסה.

י' ארידור:

אתם יכולים להוסיף סעיף הוצאה מותנית בהכנסה, לנקוב שם בסכום משוער ולמלא אותו בתוכן במשך השנה.

מ' הבא:

השאלה היא למה אנחנו עושים שינויים במשך השנה אם איננו יכולים לאמוד זאת. קודם כל זה לא ענין של אומדן אלא ענין של תקציב. אין נקבע הסכום הזה ובכמה בתחילת השנה? נניח שנגרם נזק לרכוש של משרד ממשלתי. המשרד לא יכול לחכות להחזר מחברת הביטוח ואז הוא מקבל את הכסף מהתקציב.

הסכום של הוצאה מותנית בהכנסה כנגד נזקים נובע משני דברים: אומדן של מה שעלול לקרות, אם בכלל אפשר לעשות אומדן כזה; שנית, לפעמים התקצוב לתיקון הנזק נעשה דרך התקציב עצמו כי לא מחכים להחזר, ואז הסיכום הוא שהחזרים הולכים להכנסות המדינה. במקרים שאין הדבר כך,

וההערכה היא שבשנה שבה קרה הנזק גם יוחזר הפיצוי מחברות הביטוח, אנחנו עושים הוצאה מותנית בהכנסה. מתי אנחנו מגיעים לשינויים באמצע השנה? אם לא אמדנו נכון את הסכום בתקציב שעומד כנגד ההוצאה המותנית בהכנסה, או שקיבלנו החזר שלא חשבנו שנתקצב אותו אבל התברר שצריך לתקצבו.

ד' תיכון:

זהו הסבר דחוק מאד. אני מציע לשקול את ענין הרישום של החוזרים.

י' ארידור:

לא זוהי המטרה של אישור ועדת הכספים.

מ' הבא:

זה נובע משינויים בתקציב.

י' ארידור:

אלה הם לא שינויים בתקציב.

הוחלט: לאשר פניה מס' 156.

פניות מס' 157, 158 ו-159 - המינהל האזרחי

א' קרשנר:

אלה הם שינויים בתקציב המינהל האזרחי.

ד' תיכון:

אני מודיע שאני לא משתחף בהצבעה על העברה תקציבית לצורך קניית מחשבים (פניה מס' 157).

הוחלט: לאשר פניות מס' 157, 158 ו-159.

פניה מס' 160 - משרד התיירות

א' קרשנר:

זוהי העברה תקציבית בסכום של 1,187,000 שקל מהרזרבה הכללית לתקציב משרד התיירות לפיתוח אתר בית-שאן.

י' ארידור:

יש עוד רזרבה כללית?

א' קרשנר:

הבקשה היא מ-4 בדצמבר 1987.

י' ארידור:

השאלה אם היום יש עדיין רזרבה.

מ' הבא:

אינני יודע מה מצב הרזרבה היום. אבל לאותו תאריך לפי דף המחשב יש יתרה ברזרבה.

הוחלט: לאשר פניה מס' 160.

פניה מס' 162 - משרד הבינוי והשיכון

אלה הם שינויים פנימיים בתקציב הפיתוח של מע"צ לצורך השלמת הכבישים אשדוד-אשקלון וקרית מלאכי-קרית גת.

ד' תיכון:

אני חושב שאישרנו פעם את הפניה הזו.

הוחלט: לאשר פניה מס' 162.

פניה מס' 163 - משרד האוצר

א' קרשנר:

זוהי בקשה לאשר הרשאה להתחייב בסך 900 אלף שקל עבור הרחבת מחשב איי.בי.אס. בהתאם להחלטת ועדת הרכישות העליונה.

ד' תיכון:

אנחנו אמורים לקיים בשבוע הבא דיון בנושא. אני מכל מקום לא משתתף בהצבעה.

הוחלט: לאשר פניה מס' 163.

פניה מס' 164 - משרד המשטרה, שירות בתי הסוהר

אלה הם שינויים פנימיים בתקציב הפיתוח של שירות בתי הסוהר עקב שינויים בתכנית העבודה של השירות.

הוחלט: לאשר פניה מס' 164.

א' קרשנר:

היושב-ראש ביקש לדחות את הדיון על פניה מס' 96, משרד העבודה הרווחה, ליום שני הבא.

פניה מס' 99 - משרד האוצר

א' קרשנר:

זוהי העברה מהרזרבה הכללית לתקציב משרד האוצר למימון שכר, אחזקה, החזר הוצאות רכב, חקירות ופיקוח וחוספת משרות בתקן ליחידות מכס ומס ערך מוסף.

הוחלט: לאשר פניה מס' 99.

שימוש בעודפי תקציב 1986 בשנת 1987

א' קרשנר:

במדור הבא יש מספר הודעות של הממונה על התקציבים על שימוש בעודפי תקציב, שחברי הוועדה ביקשו לקיים עליהן דיון במליאת הוועדה.

הודעה מס' 04/09 - משרד ראש הממשלה

א' קרשנר:

זוהי הודעה שסכום של 15 אלף שקלים יחוקצב כהכנסות המחלקה לענייני ערבים במשרד ראש הממשלה.

הוחלט לאשר פניה 04/09

א' ויינשטיין:

אם יש כאן פניה להעברה תקציבית למשרד החינוך אני מבקש לא להביאה לדיון, כי יש שם כספים ייחודיים השייכים למפלגות ופקדי המשרד מצהירים שהם לא יחננו את הכספים האלה חרף החלטתה של ועדת הכספים.

פניה מס' 04/12 - משרד ראש הממשלה

א' קרשנר:

זוהי הודעה לוועדה שסכום של 72 אלף שקל יועבר למשרד ראש הממשלה להשלמת תקציב האירוח של ראש ממשלת צרפת בחודש נובמבר 1987.

סכום של 56 אלף שקל יועבר לנסיעות חו"ל להשלמת תקציב נסיעת ראש הממשלה לרומניה.

הוחלט: לאשר פניה מס' 04/12

פניה מס' 05/21 משרד האוצר

א' קרשנר:

זוהי הודעה לוועדה על שינויים פנימיים בתקציב משרד האוצר.

הוחלט: לאשר פניה מס' 05/21.

פניה מס' 09/07 - משרד החוץ

א' קרשנר:

זוהי הודעה לוועדה על העברת סכום של 700 אלף שקל מהרזרבה הכללית למשרד החוץ לאבטחה. חבר הכנסת דן תיכון ביקש לדון על הפניה בוועדה.

ד' תיכון:

יש לנו בעיה עם סעיף האבטחה של אל-על. במשך שנים הם מקבלים את ההקצבה הזו לאבטחה כמענק. כל פעם אנחנו שומעים שהאוצר רוצה להפוך את המענק הזה לחלק מעלויות התפעול של חברת אל-על, אבל כל שנה הסכום חוזר לאל-על בדרך אחורית כמענק. השאלה אם לא הגיע הזמן לזקוף את הסכומים האלה לאבטחה על חשבון ההוצאות של אל על, אולי זה יביא לחסכון וליעילות.

י"ז אמיר:

חברת אל-על, חברת התעופה הלאומית שלנו, יש לה הוצאות מיוחדות לאבטחה. אינני חושב שבשל כך עלינו להטיל על החברה ועל הנוסעים שלה מסים נוספים. אני חושב שכולנו חייבים לשאת בעול האבטחה הזו, לכן אינני סבור שצריך לבטל את המענק הזה לאל על ולחייב את החברה לשאת בהוצאות האבטחה.

א' ויינשטיין:

היה מקום לתת את המענק הזה לאל-על כאשר בעיות האבטחה של התעופה היו מיוחדות לאל-על. היום כל חברות התעופה כוללות את ההוצאות לאבטחה בחשבון הקלקולציות שלהן.

ד' תיכון:

בהזדמנות זו אני רוצה לשאול אם נשמר כאן השוויון. האם חברות תעופה ישראליות אחרות זוכות באותו מענק לאבטחה? בעבר היתה חברת תעופה שטענה כי היא נקלעה לקשיים כיוון שהיא היתה חייבת לממן בעצמה את הוצאות האבטחה בעוד שחברת אל-על קיבלה אותו כמענק.

מ' הבא:

אנחנו מתלבטים בסוגיה הזו האם הוצאות האבטחה של חברת תעופה לאומית צריכות להיות חלק מהעלויות השוטפות של החברה או שהמדינה צריכה לממן הוצאות אלה מתקציבה. על התמיכה באל-על יתקיים דיון נפרד במסגרת דיון על תקציבה הכולל של החברה ולא דווקא בזיקה לבעיות האבטחה. בשלב זה הסוגיה לא הוכרעה. יש דעה התומכת בגירסה שנתן לה ביטוי דן תיכון, מאידך גיסא יש דעה נגדיה של אל-על שתומכת בגירסה של ז'אק אמיר, האומרת שמערכת הבטחון היא שמחייבת את חברת אל-על לקיים שירותי אבטחה אלה ולכן אין להטיל את העול הזה של האבטלה עליה. אם מישהו רוצה בטחון, שישלם.

כאמור, הסוגיה הזו לא נפטרה. אני מניח כי בשלב מסוים יחליטו בעניין. אבל כל עוד לא נפטרה הסוגיה, אנחנו חייבים לעשות את ההעברה התקציבית הזו.

א' ויינשטיין:

בינתיים גובה חברת אל-על את הכסף בצורה אחרת מהנוסעים על ידי כך שהיא מוסיפה מושבים במטוס ומאלצת את הנוסעים לשבת בצפיפות רבה.

מ' הבא:

אני מבין שאתה תומך בגירסה של חבר הכנסת דן תיכון.

ד' תיכון:

אני מציע שנאשר את הפניה, אבל אני רוצה שיהיה ברור כי במסגרת הדיונים על התקציב נקדיש דיון מיוחד לסוגיה הזו של אבטחת אל-על, כי מדובר בסכום כסף גדול מאד. (א' קרשנר: 20 מיליון שקל לשנה.)

א' ויינשטיין:

השאלה איך אנחנו מבטיחים את הדיון הזה ביוזמת האוצר. האם האוצר מוכן להתחייב שתוך חודש ימיה הוא יביא לנו הערכת מצב שלו? (ד' תיכון: יחד עם חברת אל-על, כמובן.)

מ' הבא:

איננו יכולים לעשות זאת עם אל-על. האוצר יביא נייר לדיון.

היו"ר י' כהן:

הסיכום הוא שנקיים דיון על התקציב לאבטחת אל-על לפני אישור התקציב.

א' ויינשטיין:

נציג האוצר אומר שתוך חודש ימים הוא יביא את הנושא לדיון ביוזמתו.

הוחלט: לאשר פניה מס' 09/07

פניה מס' 10/05 - משרד הכלכלה והתיאום הבין משרדי

א' קרשנר:

זוהי הודעה על העברה מרזרבה פנימית בתקציב משרד הכלכלה לדואר, טלפונים והחזר הוצאות רכב.

ד' תיכון:

אינני מבין את שיטת התקצוב שלכם. גם סעיפים כאלה אחס מתקצבים בחסר. ממה נובעת החריגה הזו?

מ' הבא:

בודקים את הביצוע בסעיף דאר וטלפונים, מנחמים אם הסכום בסעיף זה עלה ריאלית או לא בגלל שינויים בתעריפים.

ד' תיכון:

אולי תסביר איך מחשבת הממשלה עם חברת הבזק ועם רשות הדואר. האם המשרד מחוייב עבור כל מכתב שהוא שולח, או עבור כל שיחת טלפון שהוא מחייב, או שזה חופשי?

מ' הבא:

יש חיוב עבור כל שיחת טלפון ועבור משלוח של כל דבר דואר.

ד' תיכון:

איך נוצר הגרעון?

מ' הבא:

גרעון יכול להיווצר כתוצאה מאומדן חקציבי נמוך, או בשל מחירים לא נכונים שתוקצבו או מתוספת פעילות.

ד' תיכון:

יש עוד משרדי ממשלה שיש להם בעיה כזו?

מ' הבא:

בהחלט. תעריפי הדואר עלו ריאלית ב-35%.

הוחלט: לאשר פניה מס' 10/05.

פניה מס' 22/06 - משרד הדתות

א' קרשנר:

אלה הם שינויים בחקציב משרד הדתות לצורך ביצוע ההסדר בענין שליחת משגיחי כירות לחו"ל. לפי בקשתו של חבר הכנסת דדי צוקר פניתי למנכ"ל משרד הדתות כדי לקבל פרטים על ההסדר. דברי ההסבר מופיעים בדף המצורף לבקשה. מסתבר שהמשרד הכניס סדר בכל הענין הזה.

א' ויינשטיין:

אני מציע לקבוע נוהג לפיו אם חבר שביקש לעכב את הדיון בבקשה לא נכח בישיבה, הדיון בבקשה יתקיים רק בנוכחותו.

היו"ר י' כהן:

אי אפשר לדחות דיון בבקשה שהיא על סדר היום אם חבר שביקש את הדיון לא בא לישיבה.

א' ויינשטיין:

תימסר לו על כך הודעה מראש.

א' שלום:

יש יותר מעשרים חברים בוועדה וכל אחד יכול לבקש לעכב דיון בבקשה. אני יכול להסכים לנוהג כזה בתנאי שמזכיר הוועדה יודיע לאותו חבר על מועד הדיון באותה בקשה.

ד' תיכון:

אני מבקש לקיים דיון בנושא שהוא כבד ורציני.

מ' הבא:

שנת התקציב עומדת להסתיים ואנחנו עלולים בעצמנו לאפשר ביצוע בלי אישור חקציבי. אני מבקש שתאשרו את הפניה, ובישיבה הבא יתקיים הדיון עם מנכ"ל משרד הדתות ועם סגן הממונה האחראי לכך.

ד' תיכון:

יש כאן בעיה של מינוח. זוהי פריבילגיה שלנו לבקש דיון על הודעות שנמסרות לוועדה, שמתאשרות אוטומטית בתום 21 יום. חברי הכנסת מעולם לא מעכבים אישור. מרגע שאני מבקש לקיים דיון בבקשה, אני מוכן לקיימו מייד. אינני מעכב את הענין. מה שגורם לעיכוב אלה הסידורים בין מזכירות הוועדה לבין המשרדים. אם המשרד הנוגע בדבר ירצה להופיע בפנינו באותו יום, הוא יוכל להופיע. ההרגשה שכל מי שמבקש לקיים דיון מעכב את אישור הבקשה, היא הרגשה לא נכונה. המשרדים אינם מבינים את הענין. הם לא מבינים שהם אינם יכולים להשתמש בכסף הזה אלא כעבור 21 יום או לאחר שיתנו את ההסכרים המתאימים. (א' קרשנר: הם מבינים.) אני קיבלתי בעקיפין נזיפה ממנכ"ל של משרד שהאשים אותי בגרימת נזק לאותו משרד בשל רצוני לקיים דיון בנושא.

אני מבקש לא לאשר את הפניה. הנושא הוא סבוך, מהלכות עליו כל מיני שמועות.

א' קרשנר:

לכן הכניסו סדר בענין. זהו ההסדר החדש.

ד' תיכון:

אני רוצה לשמוע מהם ההסדרים החדשים.

א' קרשנר:

בדף המצורף יש פרטים על ההסדר.

מ' הבא:

היה על כך מאבק רציני. עכשיו נעשה סדר על דעת היועץ המשפטי לממשלה.

ד' תיכון:

אם יובטח שיוזמן לכאן מנכ"ל משרד הדתות לדיון בנושא, אסכים שהבקשה תאושר.

היו"ר י' כהן:

אני מבין שיש הסכמה לא לעכב את האישור. יחד עם זה נקיים דיון מיוחד בנושא בהשתתפות מנכ"ל משרד הדתות.

א' ויינשטיין:

אני מבקש לכלול בסדר היום של אחת הישיבות השבועיות שלנו דיון בבקשות שעוכבו, ואז כל חבר שביקש לעכב אישור של בקשה לדיון ולשמייעת ההסברים ידע שעליו לבוא לאותה ישיבה.

הוחלט: לאשר פניה מס' 22/06.

פניה מס' 23/19 - משרד העבודה והרווחה

א' קרשנר:

זוהי בקשה לאשר שימוש בעודפי תקציב 1986 להפעלת חוליות פיקוח על עבודה מאורגנת של עובדי השטחים ולפעולות שוטפות בתחום שירות התעסוקה.

י' ארידור:

אני מציע להחזיר את הבקשה לאוצר, כי כתוב בה "שטחים", ואני לא מכיר את המושג הזה. יש יהודה, שומרון וחבל עזה.

י"ז אמיר:

הצעה זו מקובלת עלי.

א' ויינשטיין:

אני מבקש לרשום שזוהי בקשה של כל חברי הוועדה.

הוחלט: להחזיר את הבקשה לאוצר ולהביא אותה לוועדה בשינוי נוסח.

פניה מס' 32/04 - נציבות המים

א' קרשנר:

הבקשה היא לאשר העברת חלק מעודפי תקציב התמיכות למחירי מים לאגודת המים עמק הירדן. יו"ר הוועדה לעניני מים נמצא כאן והוא יוכל להסביר את הבקשה.

6.1.88

ד' תיכון:

אני התנגדתי לאישור. תסתכלו בבקשה על תאריך הבקשה. על בקשות כאלה יש לדון בהשתתפות יו"ר הוועדה לענייני מים כדי שהוא יסביר לנו על מה מדובר. אלה הם סכומים לא קטנים.

א' דמביץ:

הבקשה היא מלפני חצי שנה.

ד' תיכון:

לא אני אחראי לאיחור. לא אני קובע את סדר היום. היתה כחבת טלוויזיה בעניין זה.

היו"ר י' כהן:

נשמע את יו"ר ועדת המים.

א' שלום:

בשנה שעברה עשינו הכל כדי לא לנצל את כל הסכום שהיה מיועד לסובסידיות למים. עדכנו את מחירי המים במועד וחסכנו בכך הרבה כסף לקופת האוצר. היה סיכום בין שר האוצר לביני שכל חסכון בכספי הסובסידיות ישמש לפיתוח מקורות מים. מאחר ותקציב המדינה הוא מוגבל ואיננו רוצים ללחוץ על הגדלת התקציב, סוכם שכל סכום שנחסוך בסעיף הסובסידיות למים על ידי ייקור מחירי המים, יוקדש לפיתוח מקורות מים. אני חושב שבכך גילינו כולנו אחריות לאומית. נציב המים התחייב כי במסגרת תקציב הפיתוח יוקצבו כספים לפיתוח מקורות המים של עמק הירדן.

ד' תיכון:

באותה תקופה הייתי תחת הרושם של כתבה בטלוויזיה שעסקה בשתי אגודות מים, האחת בגליל התחתון והשניה בעמק הירדן. דומני שהכתבה הזו יצרה את הרושם ששתי האגודות האלה מבזבזות כספים שלא לצורך. היועצת הכלכלית של הוועדה עקבה אחרי העניין. אני זוכר של אגודת המים יבניאל קיימנו דיון. לא קיימנו דיון על אגודת המים עמק הירדן. אינני זוכר מה היתה הבעיה שם.

א' שלום:

קיימנו דיון עם נציב המים. האגודה היתה צריכה לעסוק בפיתוח מקורות מים. נציב המים התחייב לפני שנחייים לאפשר להם פיתוח. הוא מוציא הרבה הרשאות להתחייב.

ד' תיכון:

דומני שבכתבה נאמר שזהו מפעל המים הבזבזני ביותר במדינת ישראל ומחיר המים שיופקו במתקן הזה יהיו יקרים פי עשרים מהמחיר שאותו תאשר נציבות המים. אני מתייחס למפעל המים עמק הירדן. האם יש שם בעיה או אין? אם יש בעיה, תגידו לנו מה היא.

מ' הבא:

יש עוד בקשה שנוגעת למשק המים. אני מציע שיתקיים דיון על שתי הבקשות עם נציב המים ועם סגן הממונה שהוא הרפרנט למשק המים.

א' דמביץ:

זה אומר לא לאשר בינתיים את הבקשות.

א' שלום:

אני ממליץ לאשר ולקיים את הדיון.

י' ארידור:

המסקנה מדבריו של איש אגף החקציבים שהוועדה צריכה לקיים דיון על הבקשות האלה עם הרפרנט לענין משק המים באגף החקציבים. אפשר לקיים את הדיון מחר, ואם מחר אין ישיבה נקיים את הדיון ביום שני הבא. הוחלט: לקיים דיון על פניות 32/04 ו-32/06 ביום ב' הבא.

פניות מס' 34/01, 75/03, 75/15 - משרד האנרגיה והתשתית

א' קרשנר:

יש כאן שלוש פניות לשינויים בתקציב משרד האנרגיה והתשתית.

ד' תיכון:

אני מבקש לדון בכל פניה בנפרד. אין לנו מידע במה דברים אמורים. נראה שמדובר בסכומים גדולים.

היו"ר י' כהן:

אני מציע שנקיים דיון על הבקשות האלה.

מ' הבא:

גם אין לי חשובה על כך.

ד' תיכון:

אתמול האשימו אותי בעיכוב הבקשות של משרד האנרגיה. אני חוזר ואומר שמזה כמה ימים אני מנסה לקבל מידע בנושא.

מ' הבא:

אזמין את עופר ארדמן לדיון.

י' ארידור:

זה לא מספיק. לדיון הזה צריך להזמין את שר האנרגיה.

א' ויינשטיין:

לדיון מזמינים את מי שיכול למסור אינפורמציה.

- -

פניה מס' 76/13 - החברה הכלכלית ירושלים

א' קרשנר:

הבקשה היא לאשר העברת עודפי תקציב של החברה הכלכלית בסכום של 1,013,000 שקל לסעיף התקציבי של תשתית תעשייה באזורי פיתוח. עבודות התשתית באזורי פיתוח מכוונות על ידי היחידה לאזורי פיתוח במשרד התעשייה והמסחר ומבוצעות על ידי חברה מבני תעשייה.

י' ארידור:

אני מבקש להעיר הערה. קיבלנו מכתב משר האוצר, בהתאם לבקשת הוועדה, שאומר כי חברה מבני תעשייה לא תסובסד יותר. אם החברה איננה מסובסדת, מדוע אנחנו מחבקים לאשר העברה תקציבית לחברה זו?

א' ויינשטיין:

ביקשתי לדון בבקשה בהשתתפות נציגי החברה.

ד' תיכון:

לבקשה זו אין כל קשר לחברה הכלכלית ירושלים. זה בסך הכל תקצוב של סעיף תקציבי במשרד התעשייה והמסחר שמיועד לפיתוח תשתית תעשייתית באזורי פיתוח. את הכסף הזה עומדים להעביר לחברה מבני תעשייה. יש כאן בעיה עקרונית שאני מבקש להציג אותה.

שתי החברות האלה - האחת הנפיקה אמיסיה של ניירות ערך בתחילת השנה הקודמת, והשניה עומדת להנפיק אמיסיה, אם בכלל, בתחילת השנה הזו. כאשר

אתה מפרטת תשקיף אתה מציין בו איזה סכומים אמורה החברה לקבל השנה מן הממשלה. אתה חייב בגילוי נאות. בפרוספקט של החברה הכלכלית בוודאי כתוב שהכסף הזה יועבר אליה. משמחליטים לשנות את הקצאת המשאבים צריך לפרסם גם הודעה לבורסה כדי שכל אחד ידע שהכסף לא עובר לחברה. (י' ארידור: יכול להיות שזו עבירה פלילית). מכל מקום כמעט לבטח מסתבכים כאן.

מאחר ומדובר בשתי חברות, שאחת הנפיקה ניירות ערך בבורסה והשניה עומדת להנפיק, ושתיהן כבר פרסמו תשקיפים לציבור, אני מבקש מכם לבדוק את העניין. חברת מבני תעשיה פרסמה את התשקיף. הוא עדיין לא אושר, אבל הדיונים על התשקיף נסתיימו. לכן אני אומר לכם: תשקלו את העניין. כל פעם שאתם נוגעים בשתי החברות האלה אתם מתחייבים לסדרה של צעדים שאינכם מבצעים אותם וכך אתם מסבכים את עצמכם וכן גם אנשים אחרים שלא לצורך. היו"ר י' כהן:

התעוררה בעיה עקרונית: איך מעבירים עדיין כספים לחברת מבני תעשיה? לכך נקדיש דיון.

א' קרשנר:

את מי אתם מבקשים להזמין לדיון?

י' ארידור:

את היועצת המשפטית של משרד האוצר. (ד' תיכון: זוהי בעיה משפטית).

א' ויינשטיין:

אני מבקש להזמין גם את נציגי החברה הכלכלית.

פניה מס' 79/05 - משרד התחבורה

ד' תיכון:

היו ויכוחים בין משרדי התחבורה והאוצר לבין קואופרטיב אג"ד על צורת ההתחשבות של הסובסידיות לתחבורה. כמה משרדים של רואי חשבון נתבקשו לבדוק את הנתונים. כנראה שכאן מבקשים לממן את ההוצאה על הצוותים האלה מעודפי תקציב של משרד התחבורה. הוחלט: לאשר פניה 79/05.

י' מצא:

רשויות מקומיות אינן יודעות איך לנהוג בעניין הארנונה. הן ממחנות להחלטה, אבל ההמחנה הזו יכולה לגרום להם הפסד כספי. אינני דן עכשיו בשאלה אם צריך להעלות את הארנונות או לא. במסגרת חוק התקציב האוצר מבקש לכלול סעיף בנושא הארנונות ברשויות המקומיות. אני רוצה לשמוע מהן המחשבות של האוצר בנושא הארנונות ומתי יתקיים הדיון על כך. מ' הבא:

אני יכול להגיד מה החליטה הממשלה בעניין. הדיון בוועדה יתקיים לאחר שיוגש חוק התקציב שבו ייכלל התיקון.

הממשלה החליטה כי לרשויות המקומיות אין סמכות להעלות את הארנונות לשנת 1988 אלא באישור השרים.

ד' תיכון:

יש עודפי כספים למספר בל והולך של עיריות.

י' מצא:

אני רוצה לדעת מתי יונח החוק על שולחן הכנסת.

מ' הבא:

הממשלה מגישה לכנסת את חוק התקציב או את חוק יסודות התקציב עד סוף חודש ינואר.

א' ויינשטיין:

הבעיה היא ארגונית. את התקציב אנחנו מאשרים בסוף חודש מרס. רק אז ידעו הרשויות המקומיות מה החליטה ועדת הכספים בנושא הארנונות. הרשויות המקומיות יוכלו לשלוח את חשבונות הארנונה לתושבים בחודש אפריל או בחודש מאי. ההחלטות על כך יכולה להימשך עד חודש יוני או יולי. אם זוהי החלטת הממשלה, אני מבקש שהאוצר יביא אותה בפנינו בהקדם לדיון, וזאת כדי לאפשר לרשויות המקומיות להיערך בעודמועד לקראת גביית הארנונה מהאזרחים כבר בסוף חודש אפריל.

היו"ר י' כהן:

הנושא יובא לדיון במסגרת הדיונים על חוק התקציב.

א' שלום:

רצוי לקיים את הדיון הזה מוקדם ככל האפשר. לדעתי המצב הקיים יביא נזק חמור לאוצר המדינה. שמעתי זאת גם ממשרד הפנים וגם מהרשויות המקומיות. 90% מהרשויות המקומיות אינן יכולות לעמוד בנטל ויצטרכו להעביר אליהן תקציבים מהרזרבה הכללית.

היו"ר י' כהן:

ההחלטה היא לקיים דיון דחוף בענין הארנונות. אני חושב שאפשר לקיימו בחודש ינואר.

י' מצא:

מתי קיבלה הממשלה את ההחלטה?

מ' הבא:

ביום ראשון השבוע.

י' ז אמיר:

אני חושב שצריך להעלות את הארנונה בשיעור של חוספת היוקר כפי ששולמה לשכירים.

--

פניה מס' 72/08 - משרד החקלאות

א' קרשנר:

הבקשה היא לאשר שימוש בעודפי תקציב 1986 בסכום של 607 אלף שקל.

ד' חיכונ:

אני ביקשתי לקיים דיון בפניה. אני רוצה לקבל על כך הסבר.

מ' הבא:

חדחו את הדיון לישיבה הבאה.

היו"ר י' כהן:

בישיבה הבאה נדון גם על הפניות של משרד האנרגיה ונזמין לדיון את שר האנרגיה.

א' ויינשטיין:

ועדת הכספים איננה יכולה לדרוש שהשר יבוא לכאן.

היו"ר י' כהן: אנחנו מזמינים את השר או מישהו מטעמו.

א' ויינשטיין:

עקרונית ועדת הכספים יכולה לומר שהיא רוצה לדעת את העובדות. אבל היא איננה יכולה לומר ששר האנרגיה יבוא. אם יבוא נציג המשרד וימסור את המידע ויתן הסברים, זה בהחלט בסדר.

י' ארידור:

זה לא מקרה רגיל. ועדת הכספים פנתה באופן רשמי לשר האנרגיה וביקשה ממנו שיופיע בפניה לפני שהוא מבצע את הרפורמה במשק הדלק כדי שנקיים על כך דיון בהשתתפותו. שר האנרגיה לא הופיע בוועדת הכספים. כל אדם, אם הוא שר או חבר כנסת או סתם אזרח, שמוזמן לוועדת הכספים מכבד את הוועדה ובא. ביקשנו משר האנרגיה לדון אתו על נושא שהוא בסמכותו ובסמכותנו, והוא סירב לבוא. אני אומר בפירוש שאני רוצה להיתלות בענין הזה כדי להזמין את השר. ואז כאשר השר יבוא לוועדה נדבר אתו גם על הרפורמה במשק הדלק. אבל לא יתכן שעל נושא מהסוג הזה מותר יהיה לדון בכל אמצעי התקשורת - בשידורי ישראל, בגלי צה"ל, בעתונות, - ואסור יהיה לדון עליו בוועדת הכספים.

א' ויינשטיין:

ביקשנו את השר לבוא לפני ביצוע הרפורמה והוא לא בא. זהו נימוק להזמין את השר, אבל לא בגלל העברות תקציביות.

א' קרשנר:

אני חושב שיש פה טעות. אני לא הזמנתי את שר האנרגיה.

י' ארידור:

אבל הוועדה ביקשה לקיים אתו דיון.

א' קרשנר:

הוועדה לא הזמינה אותו.

היו"ר י' כהן:

מדוע?

א' קרשנר:

אני קובע עובדה. הזמנו את השר פעם אחת. הוא בא לוועדה והסביר את התכנית. אחר כך דן תיכון ביקש לקבל את התכנית בכתב.

י' ארידור:

אם לא הזמנו אותו, נזמין אותו עכשיו.

א' קרשנר:

לענין הרפורמה במשק הדלק - -

י' ארידור:

נזמין אותו עכשיו גם בענין הרפורמה במשק הדלק.

י"ז אמיר:

לא מקובל עלי שננקוט סנקציות. (י' כהן: לא נקטנו בסנקציות). לא מקובלת עלי השיטה שאם שר לא מגיע מעכביה את הבקשות להעברות תקציביות במשרדו. מה גם שמחברר עכשיו שבכלל לא הזמנו את השר. (י' ארידור: אני חושב שכן הזמנו אותו). עובדה שלא הזמנו. כך אומר מזכיר הוועדה, ואני סומך עליו.

י' ארידור:

אינני יודע מה היחה הטכניקה. אבל החלטנו להזמין את השר. נזמין אותו עכשיו.

6.1.88

י"ז אמיר:

אבל אינני מסכים שזה ישמש נימוק לעיכוב האישורים של ההעברות התקציביות. הדחיה באה כדי שנוכל לקבל הסברים מנציג המשרד.

י' ארידור:

האמת שצריך להזמין אותו לענין מה שקרוי הרפורמה במשק הדלק.

היו"ר י' כהן:

אחת הפניות של הממונה על התקציבים מתייחסת לרפורמה במשק הדלק.

א' שלום:

אי אפשר לדרוש שרק השר יבוא ולא נציג אחר של המשרד. בכל דיון על שינויים בתקציב אנחנו מבקשים להזמין את נציג האוצר או את הנציג של המשרד הנוגע בדבר למתן הסברים ולא דווקא את השר.

אני מסכים שהשר יוזמן לדיון על הרפורמה במשק הדלק אבל לא בהקשר להעברות התקציביות במשרדו.

היו"ר י' כהן:

שלוש הפניות הן בסכומים גדולים וביקשנו לקבל עליהן הסברים. אחת הפניות מתייחסת לתכנית הרפורמה.

א' שלום:

כאשר דנו בהעברה התקציבית למע"צ שהייתה בסכום גדול, האם דרשנו להזמין את השר דוד לוי?

היו"ר י' כהן:

נזמין את השר לדיון על הרפורמה במשק הדלק ולא בהקשר לפניות לשינויים בתקציב. (א' שלום: אחרת זה יכול לשמש תקדים).

י"ז אמיר:

אני מבקש להודיע לנו מתי יופיע השר בפני הוועדה.

היו"ר י' כהן:

כמובן שתימסר על כך הודעה לחברי הוועדה.

חוק הנגב (תיקון), התשמ"ח-1988

היו"ר י' כהן:

אנחנו עוברים לדיון בחוק הנגב (תיקון). יפתח את הדיון המציע והיוזם של החוק, חבר הכנסת ז'אק אמיר.

י"ז אמיר:

התיקון לחוק הוצע לאחר התייעצות עם שני יושבי הראש של מועצת הנגב ולאחר שיחות מוקדמות עם שר האוצר. אחמול ישבנו היועץ המשפטי של הוועדה ואנכי עם נציגי אגף התקציבים ודנו על כל סעיף וסעיף בחוק והגענו לסיכום. קיבלנו את הסכמתו של השר לכל סעיף וסעיף.

י' ארידור:

שר האוצר תומך בהצעת התיקון?

י"ז אמיר:

בהחלט כן. אמרתי לך שלא אעשה דבר בלי תיאום מוקדם עם שר האוצר.

אפשר היה להביא את הצעת החוק לקריאה שניה וקריאה ללישית, אבל לפי הנוהל והתקנון יש להביא קודם כל לקריאה ראשונה. אני מבקש את אישור הוועדה להביא את הצעת החוק לקריאה ראשונה בכנסת.

היו"ר י' כהן:

אולי נשמע כמה דברי הסבר על התיקון המוצע ומה מטרתו.

י"ז אמיר:

החוק נועד לתת תמריצים לפיתוח הנגב ולעודד השקעות.

מה שכנע את שר האוצר לתמוך בהצעת התיקון? הבאתי בפני השר נתונים על ההגירה הגדולה מן הנגב. בשנת 1986 עזבו את הנגב 14,350 יהודים. את באר שבע בלבד עזבו קרוב ל-5,300 נפש. את דימונה עזבו במשך ארבע-חמש השנים האחרונות יותר מאשר 3000 תושבים.

מטרת החוק היא לעודד תעשייה מתוחכמת ללכת לנגב. אני שמח ששר התעשייה והמסחר, בחשובה להצעה שלי לסדר היום בכנסת, אמר שהוא יעשה את כל המאמצים על מנת להקים בכל ישוב וישוב בנגב מפעל תעשייתי מתוחכם כדי לתת תעסוקה לדור הצעיר.

היו"ר י' כהן:

הסעיף האופרטיבי היחידי בחוק הוא סעיף 5 האומר: במסגרת כל חוק תקציב שנתי יקבע שר האוצר תקציב למועצת הנגב לצרכי פעולותיה ולהעסק עובדיה.

י' ארידור:

אני מברך את חבר הכנסת ז'אק אמיר על התרחבותו של הנגב. לפי ההגדרה בסעיף 1 הנגב הוא שטח המדינה שמדרום לקו הרוחב 110.

בסעיף 2 נאמר: לנגב ולכל יישוב בו תינתן עדיפות בולטת בפעולות משרדי הממשלה בתחומי הפיתוח, ההתיישבות וכו'. בחוק יסוד: ירושלים, בירת ישראל, כתוב שלירושלים יינתנו עדיפויות מיוחדות. האם מה שמוצע בחוק הנגב זה יותר ממה שנאמר בחוק ירושלים או פחות מזה?

י"ז אמיר:

זהו הנוסח שאישרו השרים.

י' ארידור:

אמנם השרים אישרו, אבל אני יושב בוועדת הכספים כדי לשאול ולהבין. כאן לא מדובר על המלצה אלא על חוק מחייב. ואגב, לפי חוק זה אפשר לפנות לבג"ץ אם מישהו סבור שלא מקיימים אותו כלשונו וכרוחו. החוק הזה מקנה זכות חוקית. היות והחוק מקנה גם זכות ליישוב ולא רק לנגב, שכך נאמר בו כי "לכל ישוב בו" תינתן עדיפות בולטת, אני שואל מבחינה משפטית האם יכול לבוא ישוב בנגב ולומר, שמה שמקנה לו החוק זה יותר ממה שניתן לירושלים, כי לירושלים ניתנה בחוק "עדיפות מיוחדת", ואין ספק כי "עדיפות בולטת" יש בה יותר מאשר ב"עדיפות מיוחדת". "מיוחד" יכול גם להיות בלתי ידוע, מה שאין כן "בולט" שפירושו שהכל ידעו על העדיפות הזו, שכך צריך להבליט אותה.

כמה ישובים יש בנגב? (א' שלום: למעלה מ-100). הייתי מבין אם היינו אומרים שתינתן עדיפות בולטת לנגב. אבל אם עדיפות זו תינתן לכל ישוב בנגב, כיצד היא תבלוט?

הבעיה היא רצינית, כי על סמך הנוסח הזה יכולות להיות פניות לבג"ץ. שלא תהינה אשליות: יבוא ישוב בנגב ויאמר שלא נתנו לו עדיפות בולטת, כפי שנקבע בחוק.

כאן נאמר שתינתן עדיפות בולטת בתחום התשתית ולא מוזכרת האנרגיה. אילו לא צויינה כאן במיוחד התשתית והיו אומרים באופן כולל "פיתוח", הייתי מבין שפיתוח כולל גם אנרגיה וגם תשתית. אבל אם כותבים "תשתית" מה יקרה הלאה?

בחוק הגליל נאמר שלגליל תינתן עדיפות. בחוק הנגב נאמר שלנגב תינתן עדיפות בולטת. אני רוצה שתבינו מה אתם עושים. לאחר שהכנסת הביעה דעתה בעד פיתוח הגליל, אתם יוצרים עכשיו בוועדת הכספים אפליה לרעת הגליל, וזאת בחוק, לא בהחלטות.

כחבר כנסת אני חושב, בלי קשר לשאלה הזו, שזו בושה שהכנסת עוסקת בעניינים כאלה. אחר כך יבוא חבר הכנסת נחמיאס ויטען, ובצדק, שאם הנגב קיבל את הזכות ל"עדיפות בולטת", הוא מבקש אותה עדיפות לגליל.

נוסף לכך בחוק הגליל ניתנת עדיפות באופן כללי לגליל, לא לכל ישוב בגליל.

י"ז אמיר:

על הנוסח "לכל ישוב בו" התנהל ויכוח נוקב.

י' ארידור:

אני מסביר שזה מקנה זכות משפטית. האם מותר להפלוח?

י"ז אמיר:

מותר לקבוע סדרי עדיפויות.

י' ארידור:

יצור כמה דרגות: עדיפות, עדיפות מיוחדת, עדיפות בולטת. ועכשיו אני רוצה לדעת באיזו דרגה עומדת ירושלים, שלה יש עדיפות מיוחדת. האם היא בדרגה שניה או שלישית?

דוגמה נוספת. ענין קליטת עליה מופיע גם בחוק הגליל, אבל בנגב ניתנת לכך עדיפות בולטת ואילו בגליל רק עדיפות. פירוש הדבר שאח העולים הבאים אלינו אנחנו צריכים להפנות ראשית כל לנגב ורק אחר כך לגליל, וזאת על פי חוק של מדינת ישראל.

י"ז אמיר:

בסופו של דבר העולה הוא שמחליט היכן רצונו לגור.

י' ארידור:

אני רוצה שתבינו שאחס מחוקקים חוק שלפיו עלינו להפנות עולים לנגב גם על חשבון הגליל.

י"ז אמיר:

החוק מדבר על יצירת תנאים שיעשו את הנגב אטרקטיבי לעליה, וזוהי העדיפות הבולטת.

י' ארידור:

אם היה כתוב: ליצור תנאים כדי למשוך לנגב עולים, זה דבר אחר. אבל אם כוחבים שלנגב תינתן עדיפות בולטת בעוד שלגליל רק עדיפות מיוחדת, זה אומר שהחוק עושה מהגליל אזור סוג ב'.

אני יכול לכתוש את החוק, אבל אינני רוצה לעשות זאת באופן פומבי, אני אני מאמין שחבר הכנסת ז'אק אמיר עושה מעשים טובים וכנים, ואני מברך אותו על מעשיו, אבל הוא לא משתמש במכשיר הנכון.

י"ז אמיר:

איזה מכשיר עומד לרשותי?

י' ארידור:

אני מסכים שתזמין לכאן שרים ותשאל אותם מה הם עשו ועושים למען הנגב.

בחוק הגליל לא מוזכרת התשתית. בחוק הנגב נאמר שיש לתת עדיפות בולטת לתשתית. זה מחייב את כל משרדי הממשלה לשנות את חלוקת התקציבים שלהם ולשלול תקציבים מהגליל.

היו"ר י' כהן:

שמענו שתי הערות שבהחלט ראויות לשיקול. האחת - שהנוסח "ולכל ישוב בו" יכול לסבך את המצב, ומוטב להגיד: עדיפות לנגב כמו לגליל. (י"ז אמיר: מדוע כמו לגליל?) צריך לדבר על מתן עדיפות לנגב ולא לכל ישוב בנגב. (י"ז אמיר: לנגב על ישוביו.) הנוסח הזה מעורר בעיה אמיתית. ההערה הזו של חבר הכנסת ארידור היא בהחלט במקומה. הערה שניה נוגעת להגדרה של עדיפות.

י"ז אמיר:

אנחנו מוכנים לוותר על שני שלישים משטחה של מדינת ישראל?

היו"ר י' כהן:

נשמע את חוות דעתו של היועץ המשפטי שלנו על שתי ההערות האלה של חבר הכנסת יורם ארידור.

א' דמביץ:

אני חושב שיש מקום לשינוי, והשינוי לא יפריע למגמה הכללית של חבר הכנסת ז'אק אמיר. לאמור, הנוסח "לכל ישוב בו", הגם שבאה עליו הסכמה ראשונה של משרד האוצר, יש בו לא רק כדי לחת זכות לבני ישוב פלוני כלפי אזורים אחרים במדינה, אלא אפילו כלפי ישובים אחרים בתחומי הנגב, וזה דבר שיכול להיות שלא יהיה לו סוף.

הענין של קביעה עדיפויית פנימיות יכול בהחלט להישאר לשיקול דעת והמלצה של מועצת הנגב ושל השרים, ואם יימחקו המלים "ולכל ישוב בו" נדמה לי שזה יכול להועיל יותר מאשר אם המלים האלה יימצאו בחוך הסעיף.

לגבי השאר, נדמה לי שאנחנו יכולים להגיע לידי ניסוח שיניח את הדעת. לאמור, לא כל כך שהפעילות תהיה עדיפה פה על פני שטחים אחרים אלא שהפעילות בנגב תביא לכך שפיתוח הנגב יהיה בו כדי למשוך את התיירות, את העליה וכו'.

י"ז אמיר:

לעצור את בריחת הדור הצעיר.

א' דמביץ:

נדמה לי שאנחנו יכולים במצפון נקי למחוק את המלים "ולכל ישוב בו". כן נדמה לי שהמלה "בולטת" תפריע להמשך הטיפול בחוק.

י"ז אמיר:

אני מוכן להסתפק בהגדרה לגבי ירושלים. (מ' הבא: או הגליל). לגליל יש בעיה מורכבת.

א' דמביץ:

לנגב תינתן עדיפות בפעולות משרדי הממשלה לשם פיתוחו, לרבות בתחומים אלה ואלה, ואז הפיתוח הוא כללי לכל ענין. הריבוי של הסעיפים האלה, אינני יודע אם הוא כל כך חיוני; אבל מה שחשוב הוא שהמטרה צריכה להיות שבנגב יהיו התיישבות, חינוך ותרבות, תעשייה ומסחר, חחבורה וכו'. לא כל כך שהפיתוח יבוא בתוך התחומים האלה, אלא שאלה יהיו המטרות שלשמך יבוא הפיתוח.

אם הוועדה תרשה, אנחנו יכולים לנסח את הסעיף מחדש בצורה שלא תפריע אלא רק תועיל.

י"ז אמיר:

האם דבריו של מר דמביץ מקובלים עליך, חבר הכנסת יורם ארידור?

י' ארידור:

הדברים האלה מקובלים עלי אבל אני הייתי הולך עוד צעד אחד קדימה. אני חושב שאפילו מבחינתך צריך לקבוע שני עקרונות: האחד - ירושלים היא מעל כל דבר אחר, גם בניסוח. כלומר, אינני יכולים לתת ניסוח כלשהו לשום אזור במדינת ישראל שלא רק עולה על זה של ירושלים אלא גם שהוא שווה לירושלים; הוא תמיד צריך להיות פחות מזה של ירושלים. ואני מדבר מבחינתך, חבר הכנסת ז'אק אמיר. אני לא הייתי מחוקק את החוקים האלה בכלל. ועקרון שני - בהחלט צריכה להיות זהות בניסוח בין חוק הנגב וחוק הגליל. אינני רואה סיבה מבחינתך לאפליה בין הנגב לבין הגליל. אינני נכנס עכשיו להשקפות פוליטיות. יש ענין של יוש"ע. ואם מחוקקים חוקים כאלה הייתי מעביר חוק בענין יוש"ע. אבל נניח לזה עכשיו.

אין שום סיבה לאפליה בין הנגב והגליל, כי מה שחסר גם בנגב וגם בגליל אלה הם יהודים, ושום חוק לא ימלא את החסר הזה. איננו יכולים לקבוע דרגה אחת של עדיפות לנגב, ודרגה שניה לגליל, אלא אם כן אנחנו עושים זאת במודע. אבל אז לא צריך לקבל את חוק הגליל. דבריו של מר דמביץ הולכים בכיוון הזה. לדעתי צריך לנקוט נוסח אחיד בשני החוקים.

א' שלום:

לו הממשלה הייתה רוצה לעשות למען הנגב, היא הייתה עושה זאת בלי חוק. (י' ארידור: לו היו באים אלינו עוד 10 אלף יהודים בשנה, לא הייתה בעיה). אני אינני נגד אזורי התיישבות ביהודה ושומרון, אבל

כאשר הממשלה רצתה לתת עדיפות ליהודה ושומרון בכבישים, בשיכון, במיסוי וכדומה, היא יצרה את התנאים לכך. היא יכולה ליצור תנאים כאלה גם בנגב וגם בגליל, ובלי חוקים - ואינני מדבר דווקא על הממשלה הנוכחית. במשך שלושים שנה אפשר היה לעשות הרבה יותר ממה שנעשה עד כה.

לא נוכל להפלות לרעה את הגליל לעומת הנגב, כי עוד יטענו לעומתנו שאנחנו פועלים כך בגלל ערביי הגליל. (י' ארידור: נגד יהודי הגליל). שלשום התנהל במליאת הכנסת ויכוח נוקב על הסתייגות שהגישו חבר הכנסת אמנון רובינשטיין וחברי כנסת אחרים, שביקשו לומר בחוק הגליל: הגליל על כל תושביו, וזאת כדי לכלול גם את הערבות במסגרת הזו. הרוב הצביע נגד ההסתייגות הזו, ואז הוא אמר: אתם נגד הערבים, החוק הזה נחקק במיוחד כדי להפלות ערבים.

אם נאמר בחוק הנגב: הנגב וכל ישוב וישוב בו, זה יחול גם על כל בקתה בנגב שבה גרות כמה משפחות של בדואים, שלה תינתן עדיפות בולטת שלא תינתן לכפר ערבי גדול בגליל. לכן לדעתי צריך למחוק את המלים "לכל ישוב בו". (י"ז אמיר: זה מוסכם).

אני מצטרף להצעה למחוק את המלה "בולטת".

י"ז אמיר:

ההבדל בין חוק הגליל לחוק הנגב הוא מהותי, ולא מפני שחוק הנגב אושר בכנסת כבר לפני שנה וחצי. החברים במועצת הנגב אינם מתמנים לפרק זמן קבוע. למעט העשרה חברים במועצת הנגב בעלי תפקידים בתוקף תפקידם. דיברנו על ראשי ישובים ונציגים של מוסדות ולא על אנשים. בחוק הגליל מדובר על אנשים שנבחרו לתקופה מוגבלת של ארבע שנים.

דבר נוסף, הקמנו 7 ישובים בדואים. באף אחד מהם אין רשות מקומית נבחרת, כולם ממונים. החוק בא לעשות שם סדר. החוק אומר שאם ראש הרשות הוא ממונה ולא נבחר, הוא לא יהיה חבר המועצה אלא ימנה תושב המקום כחבר. (י' ארידור: זו היתה הצעה שלי.) לא ידעתי שגם אתה הצעת זאת.

אני מבקש לאשר את הצעת החוק עם שני התיקונים ולהביאה לקריאה ראשונה בכנסת.

ד' דנינו:

אני מסכים למה שאמר חבר הכנסת אפרים שלום, שלו הממשלה היתה מפתחת את הנגב לא היינו זקוקים לחוק. ואתה לא תחשוד בי שאינני בעד פיתוח הגליל. אבל אני חושב שאנחנו צריכים לשים לב לנקודה נוספת: יש הבדל משמעותי בין הגליל לבין הנגב, וההבדל הוא בכך שהגליל מאוכלס באוכלוסיה אחרת. (י' ארידור: לכן חשוב שיהיו שם יהודים. שם הבעיה יותר רצינית.) בגליל האוכלוסיה היהודית יותר קטנה מאשר הערבית. וזוהי הבעיה הקשה ביותר. השאלה אם בדרך זו נוכל להגדיל את האוכלוסיה היהודית בגליל.

נשאלת השאלה האם למדינת ישראל יש הכוח והמשאבים לפעול גם בגליל וגם בנגב. ואם אין לה הכוח לכך, מה ערך יש לחוקים? אולי צריך ללכת בדרך אחרת.

אני בכל-זאת חושב שצריך להוריד כאן קצת את הרמה על מנת לתת עדיפות יתר לגליל, כי בגליל מצבנו קשה גם מבחינת הרכב האוכלוסיה וגם מבחינה מדינית.

היו"ר י' כהן:

יש הסכמה לומר כאן: הנגב, ולא לומר - "לכל ישוב בו". מלים אלה יימחקו. שנית, אני חושב שצריכה להיות סימטריה בין הגליל והנגב, ואם זה מקובל על מציע החוק ועל דעת רוב החברים בוועדה, נשאיר למנסחים לעשות את המלאכה.

י' ארידור:

אם נותנים עדיפות באופן כללי ולא אומרים "לכל ישוב בו" נפתרת אותה בעיה שהעלו חברים שטענו כי יש הבדל בין הנגב לבין הגליל. מבחינת הניסוח אין מקום לדאגה אם לא אומרים בחוק "כל ישוב בו". אם נשווה את הנגב לגליל בנוסח החוק, אפשר להכניס תיקון מתאים לגבי הגליל. צריך למחוק כאן את המלה "בולטת". בכפוף לכך הנוסח של סעיף 2 הוא במסגרת הכוונה של המחוקק.

מ' הבא:

אני מבקש לומר לפרוטוקול, שגם אם ההצעה שהובאה לכאן לובנה וגובשה יחד עם האוצר, יש הסכמה של האוצר לנוסח המחוקק.

י' ארידור:

אני מבקש לראות את הנוסח.

יש לי הערות גם לסעיפים 3, 4 ו-5. אחד הדברים החמורים הוא שאנחנו מתחילים לקבוע חובת תקצוב על פי חוק.

א' דמביץ:

בחוק הגליל זה קיים.

י' ארידור:

אני רוצה להצביע על חומרת הבעיה. אין לנו חובת תקצוב אפילו לגבי צה"ל. אין בחוק של מדינת ישראל חובה לתקצב את צה"ל. תיאורטית יכול להיות מצב שצה"ל לא יהיה מתוקצב בתקציב הבא. אלא שיש שכל ישר ודברים שהם חיוניים למדינה מתוקצבים. אנחנו לא מאשרים חובת תקצוב למלחמה בתאונות דרכים. (א' קרשנר: יש הצעה כזו של חבר הכנסת אוריאל לין.) זו לא הצעה לחובת תקציב אלא לתקצוב ממש.

בחוק ירושלים כתוב שיעניקו לירושלים מענק שנתי מיוחד.

י"ז אמיר: כאן אין עיריה.

י' ארידור:

זוהי פעם שניה או שלישית שאנחנו קובעים חובת מענק - פעם ראשונה לירושלים, פעם שניה לגליל ועכשיו לנגב. שם אנחנו מעבירים את המענק לעיריית ירושלים. כאן אנחנו מעבירים מענק לצרכי פעולות והעסקת עובדים. (א' דמביץ: של מועצת הנגב.) לגוף אדמיניסטרטיבי.

א' דמביץ:

הוא לא אדמיניסטרטיבי, הוא לא חלק ממנגנון הממשלה, הוא גוף נפרד.

י' ארידור:

אינני אומר לא לחת לו תקציב. אני אומר שמכל חוק הנגב הדבר האפקטיבי היחידי יהיה תוספת מנגנון. מוטלת חובה חוקית לפתח את הנגב. אבל פיתוח הנגב איננו דווקא העסקת עובדים או הגדלת המנגנון. פיתוח הנגב אלה דברים אחרים לגמרי.

אנחנו משווים את הענין הזה לירושלים - (גב' מ' קוק: זה משהו אחר.) אנחנו מתוקקים חוק מיוחד שמחייב קביעת תקציב מיוחד לירושלים ולפקיד של מועצת הנגב. זה מה שכתוב בחוק.

י"ז אמיר:

שר האוצר יקבע.

י' ארידור:

אינני רוצה שנקבע בחוק כי התוצאה של פיתוח הנגב היא זה עוד מנגנון.

א' שלום:

בחוק נקבע שיש להקצות אחוז מסוים מהתקציב למועצות החזיות. (י' ארידור: אבל לא למנגנון של המועצות.) רק למנגנון..

א' דמביץ:

אם האוצר יבטיח שיהיה תקציב הולם, אולי המציע יכול להסתפק בכך. אבל אני יודע מדיווחיו של חבר הכנסת ז'אק אמיר שהיו לו בעיות בקבלת תקציב ממשרדי הממשלה, כל משרד שלח אותו למשרד האחר. שר האוצר מוכן לתת תקציב, הוא אפילו מסכים שזה יהיה כתוב בחוק.

מ' תבא:

אני ער למה שאומר חבר הכנסת יורם ארידור. אם מציע החוק יסכים למחיקת הסעיף תמותת התחייבות של האוצר לתקצוב, אני מוכן להתחייב לכך בשם האוצר ושהתחייבות הזו תירשם בפרוטוקול. (י"ז אמיר: באוצר יש חילופים.) אנשים מתחלפים, לא האוצר. אמרתי שהאוצר מתחייב ואינני חוזר בי. האוצר נתן הסכמתו לסעיף, אבל שמענו כאן הצעה למחשבה.

א' דמביץ:

בחוק הגליק זה קיים, ופה זה לא יהיה?

מ' תבא:

אינני חוזר בי מההסכמה. ההסכמה ניתנה.

י"ז אמיר:

זה דבר מינימלי שהאוצר הסכים לו. (י' ארידור: אבל יש התחייבות של האוצר. זה לא מספק?) אני רוצה שזה ייאמר בחוק.

י' ארידור:

זוהי התחייבות בשם שר האוצר.

י"ז אמיר:

כאשר הערת הערות נכונות, שכנעת אותי. בעיקר שכנעתי אותי בענין הפניה לבג"ץ. הצעת שני תיקונים חשובים והסכמתי להם. אני אשב עם האוצר ואסכם אתו על התקציב הדרוש לסיפוק הצרכים המינימליים.

א' שלום:

האוצר הוא שמחליט על גובה התקציב. בחוק לא נקבע הסכום.

י' ארידור:

לסעיף 2א. - אני מבין שסעיף 40 לחוק לעידוד השקעות הון נותן הטבות לאזורי פיתוח. (גב' מ' קוק: זוהי הסמכות של השרים לאשר.) מזה משנה מבחינת המצב המשפטי?

א' דמביץ:

בעצם זוהי סמכות מקבילה.

גב' מ' קוק:

מוסיפים עליהם שני שרים - שר הכלכלה והתכנון והשר שהוא היום יו"ר ועדת השרים לפיתוח הנגב.

י' ארידור:

היום אלה הם שר האוצר ושר התעשייה והמסחר.

א' דמביץ:

זאת אומרת שגם שרים אלה יכולים ליזום.

י' ארידור:

זה לא נמצא בחוק הגליל. (גב' מ' קוק: לא.) מדוע?

י"ז אמיר:

שוב אתה מעלה את חוק הגליל?

י' ארידור:

אני מציע להזמין לישיבה הבאה את ראש העיר ירושלים ואת חבר הכנסת נחמיאס. הוועדה יכולה לדחות את הצעתו.

י"ז אמיר:

אני מציע שנאשר היום את החוק עם התיקונים שהסכמנו עליהם.

י' ארידור:

ירושלים יורחת לדרגה ג' מבחינת העדיפות.

גב' מ' קוק:

על ירושלים היתה החלטת ממשלה.

י' ארידור:

אני חושב שמעמדו של ראש עיריית ירושלים מבחינת החוק לא יכול להיות נחות מזה של מועצת הנגב.

גב' מ' קוק:

הממשלה כולה החליטה לתת לירושלים מעמד של אזור פיתוח א'. היא החליטה להקים רשות לפיתוח ירושלים. הצעת החוק הזו היא בשלבי גיבוש. לאחר שתגובש היא תובא לממשלה ואחר כך לכנסת. (י' ארידור: תהיה גם רשות לפיתוח ירושלים.) רשות לפיתוח ירושלים, שקבצת "שיניים".

י' ארידור:

אינני מציע לתקן את חוק יסוד: ירושלים, אבל חוק שמפעיך את חוק היסוד מותר לתקן.

גב' מ' קוק:

הצעת החוק היא בשלבי גיבוש בעיריית ירושלים. אני מתחייבת להציע להכניס את הסעיף הזה לחוק.

י' ארידור:

לאור דברי ההסבר אינני מציע להזמין את טדי קולק אבל אני כן מציע להזמין את חבר הכנסת נחמיאס.

א' שלום:

נזמין אותו לדיון בעת הכנת החוק לקריאה שניה וקריאה שלישית.

י"ז אמיר:

תעשה זאת בדרך אחרת, כמה דרך חוק הנגב?

י' ארידור:

אני רוצה שוויון לגליל. אני מבקש פורמלית להזמין את חבר הכנסת נחמיאס.

י"ז אמיר:

אני לא מסכים להצעה, כי כוונתה ליצור עימות בין שני חברי כנסת.

א' דמביץ:

הנוסח שהגעתי אליו שאותו אני מציע לוועדה אומר: לפיתוח הנגב תינתן עדיפות בפעולות משרדי הממשלה, לרבות בתחומי ההתיישבות, החינוך והתרבות, התעשייה והמסחר, התיירות, התחבורה, האנרגיה והשתית וקליטת עליה.

אני חושב שהוועדה יכולה להסכים לנוסח הזה. הנוסח הזה הוא גם על דעת האוצר.

היו"ר י' כהן:

אני מביא לאישור את הצעת החוק עם התיקונים שהוסכם עליהם.

הוחלט: להביא את הצעת החוק הנגב (תיקון) לקריאה ראשונה בכנסת.

- - -

ח' רמון:

אני מבקש רוויזיה על כל ההעברות התקציביות שאושרו. אני מבקש להזמין לישיבה הבאה את כל השרים שמבקשים אישור לשינויים בתקציבי משרדיהם. שמעתי שכאשר אישרתם שום העברה תקציבית של משרד האנרגיה.

א' קרשנר:

העברות אלה לא אושרו כי סגן הממונה על התקציבים שהוא רפרנט לענייני משרד האנרגיה לא הופיע לדיון.

ח' רמון:

לאחר שנציג האוצר לא בא, ביקשתי להזמין לדיון את איש משרד האנרגיה כדי שהוא יסביר את השינויים בתקציב.

היו"ר י' כהן:

ביום שני הבא נאשר את כל ההעברות התקציביות של משרד האנרגיה. השר יבוא לישיבה.

ח' רמון:

אני אבקש ממנו לא כבוא. אם הוא יבוא, אדרוש שכל השרים יבואו.

היו"ר י' כהן:

ביקשנו להזמין את שר האנרגיה לדיון ברפורמה במשק הדלק.

י"ז אמיר:

יש כאן אי הבנה. לא עיכבנו את האישור בגלל השר, אלא מפני שנציג האוצר לא הגיע. בפירוש לא ביקשנו שהשר יבוא לדיון בהעברות תקציביות של משרדו.

ח' רמון:

מדוע לא ביקשתם שיבוא נציג משרד האנרגיה?

א' שלום:

אני העליתי את הנושא. בפירוש סוכם שלא מתנים את האישור של ההעברה התקציבית בהזמנתו של השר לישיבה.

היו"ר י' כהן:

ליום שני הבא יוזמנו נציג האוצר ונציג משרד האנרגיה והתשתית לדיון בהעברות התקציביות של משרד האנרגיה והתשתית.

הישיבה נעולה.

(הישיבה ננעלה בשעה 11.00)